

Prædiken til 2. søndag efter helligtrekonger

Joh. 4, 5-26

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Johannes: Jesus kom da til en by i Samaria, der hed Sykar, i nærheden af det stykke jord, Jakob gav sin søn Josef. Der var Jakobsilden. Træt af vandringen satte Jesus sig så ved kilden; det var ved den sjette time. En samaritansk kvinde kom for at hente vand. Jesus sagde til hende: »Giv mig noget at drikke.« Hans disciple var nemlig gået ind til byen for at købe mad. Den samaritanske kvinde sagde til ham: »Hvordan kan du, en jøde, bede mig, en samaritansk kvinde, om noget at drikke?« – jøder vil nemlig ikke have med samaritane at gøre. Jesus svarede hende: »Hvis du kendte Guds gave og vidste, hvem det er, der siger til dig: Giv mig noget at drikke, så ville du have bedt ham, og han ville have givet dig levende vand.« Kvinden sagde til ham: »Herre, du har ingen spand, og brønden er dyb; hvor får du så levende vand fra? Du er vel ikke større end vor fader Jakob, som gav os brønden og selv drak af den, ligesom hans sønner og hans kvæg?« Jesus svarede hende: »Enhver, som drikker af dette vand, skal tørste igen. Men den, der drikker af det vand, jeg vil give ham, skal aldrig i evighed tørste. Det vand, jeg vil give ham, skal i ham blive en kilde, som vælder med vand til evigt liv.« Kvinden sagde til ham: »Herre, giv mig det vand, så jeg ikke skal tørste og gå herud og hente vand.« Han

sagde til hende: »Gå hen og kald på din mand, og kom herud!« Kvinden svarede: »Jeg har ingen mand.« Jesus sagde til hende: »Du har ret, når du siger: Jeg har ingen mand; for du har haft fem mænd, og den, du har nu, er ikke din mand; dér sagde du noget sandt.« Kvinden sagde til ham: »Herre, jeg ser, at du er en profet. Vore fædre har tilbedt Gud på dette bjerg, men I siger, at stedet, hvor man skal tilbede ham, er i Jerusalem.« Jesus sagde til hende: »Tro mig, kvinde, der kommer en time, da det hverken er på dette bjerg eller i Jerusalem, I skal tilbede Faderen. I tilbeder det, I ikke kender; vi tilbeder det, vi kender, for frelsen kommer fra jøderne. Men der kommer en time, ja, den er nu, da de sande tilbedere skal tilbede Faderen i ånd og sandhed. For det er sådanne tilbedere, Faderen vil have. Gud er ånd, og de, som tilbeder ham, skal tilbede i ånd og sandhed.« Kvinden sagde til ham: »Jeg ved, at Messias skal komme« – det vil sige Kristus; »når han kommer, vil han fortælle os alt.« Jesus sagde til hende: »Det er mig, den der taler til dig.« Johannesevangeliet 4,5-26

De mødes ved en brønd, den samaritanske kvinde og Jesus. Der bliver sagt meget mel-

lem dem, mens de står der, men det er brønden, jeg i første omgang vil fokusere på. Brønden er i sig selv et betydningsfuldt sted. For nogle år siden var jeg første gang i mit liv i Afrika – i Malawi. Det er et af verdens fattigste lande. Størstedelen af befolkningen lever under FN's fattigdomsgrænse på 1,5 US dollar – eller 7-8 kroner – om dagen.

En de ting, jeg husker bedst, var et besøg ved en brønd. Ud over landet er der efterhånden kommet vandpumper, der fungerer som sugerør ned til det grundvand, der strømmer i rigelige mængder dybt nede i jorden. En moderne brønd, som egentlig ikke koster særligt meget at etablere, men som gør en verden til forskel for de mennesker, der lever i området. For ganske få tusind kroner kan man lave den boring, som kan bruges til at pumpe vandet op. Rigtig mange steder i landet er disse livsvigtige pumper lavet med bistand fra Folkekirke's Nødhjælp, der arbejder i landet.

Den dag, vi kom forbi, var der som altid et leben ved brønden. Kvinder og børn kom og gik i pendulfart til brønden, fyldte deres medbragte spande med vand – satte dem op på hovedet og begyndte turen hjemad. For mange af dem går turen til brønden flere gange om dagen – og der er ofte tale om en gåtur på et par kilometer fra hjemmet til brønden og tilbage igen.

For mig var den brønd et billede på, hvor forskelligt vi mennesker lever i denne verden. Det, der er en helt selvfølgelig ting for os i vores del af verden – at der kommer rent vand ud af hanen, når vi tænder for den – er i Malawi en daglig kamp. Et hårdt slid, som børn og voksne må tage del i for at få hver-

dagen til at fungere. Men også noget, der bliver modtaget som en gave. Livet afhænger af, at vandet er blevet gjort tilgængeligt og af, at der dagligt bliver lagt kræfter i at bringe vandet hjem til familien, afgrøderne og dyrene. Livet afhænger af vandet. Helt elementært.

Vi har jo ligeså meget brug for vand her hos os. Men forskellen på situationen i et land som Malawi og et land som vores er, at det elementære er blevet selvfølgeligt. Vi tænker for vandhanen mange gange dagligt, – og uden at vi tænker over det.

Men prøv at tænke tilbage på en situation, hvor der er blevet lukket for vandet, – og hvor vi forinden fylder alle spande og skåle med vand for at være sikre på at have nok, indtil vandet kommer igen. Tænk på, hvordan man så bruger vandet. Man hælder forsigtigt, bruger ikke mere end højst nødvendigt, genbruger måske endda noget af vandet. Vi bliver pludselig bevidste om, at det, der var en selvfølge, er elementært – og det påvirker den måde, vi bruger vandet på. Vi tager vare på det, vi har. Vi behandler det med respekt og med omtanke for, at det er noget, vi har fået. Pludselig bliver vi opmærksomme på, at vores liv er elementært afhængigt. For slet ikke at tale om den taknemmelighed og lettelse, vi kortvarigt føler, når vandet er tilbage i hanerne. Snart efter indfinder selvfølgeligheden sig igen.

Tilbage til brønden i Sykar, hvor den samaritanske kvinde og Jesus har deres møde. De kommer begge af elementære grunde. De er der begge for at hente vand op af brønden. Det er ikke tilfældigt, at evangelisten lader deres møde finde sted ved en brønd. Mødet

mellem det menneskelige og det guddommelige finder i kristendommen altid sted i det elementære. I brød og vin. I behovet at få slukket sin tørst. I den uventede velkomst, som den fortabte søn får efter at have været langt borte. I den elementære situation viser det guddommelige sig.

Religion – kristeligt forstået – handler altså ikke om det særlige, om at være på et bestemt helligsted, om spiseregler, der skelner rent fra urent. Om overholdelse af regler om det ene eller det andet. Tværtimod. Religion – kristeligt forstået – udfolder sig i de elementære forhold, som gælder os alle.

Mødet ved brønden i Sykar er på mange måder et usædvanligt møde, der var en overskridelse af alle mulige sociale regler og konventioner. Det var ikke god latin, at en kvinde gik alene ud til brønden. Det var slet ikke god latin, at en enlig kvinde talte med en mand ved brønden. Og det var da slet ikke god latin, at en jøde talte med en samaritaner – oven i købet en kvinde! Men alle de sociale regler og konventioner, der bliver brudt ned i mødet mellem de to, bliver netop brudt, fordi der er noget andet på færde. Gud møder menneske! Gud viser sig i skikkelse af et tørstigt medmenneske og taler til kvinden om hendes elementære behov. Han viser sig for hende ved en brønd som et billede på, at Gud kender vores liv og ved, hvad vi har brug for. Gud er navnet for alt det, der bærer vores liv.

For os, der lever i et overflodssamfund, bliver det elementære ofte reduceret til selvfølgeligheder. Og vi bliver først bevidste om det elementære i tilværelsen, når det elementære mister sin selvfølgelighed. Når der

Redaktion

Valgmenighedspræst
Margrethe Dahlerup Koch
Egevej 4
6950 Ringkøbing
mdkoch@mail.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

pludselig ikke er vand i hanen. Når sygdom pludselig truer vores liv og helbred. Når de venner, vi anså for at være venner for livet, vender os ryggen. Når den kærlighed, vi modtog hver dag, dør, så bliver vi opmærksomme på, hvor meget de elementære ting betød – og hvor meget, vi tog dem for givet. Men betyder det så, at religionskritikken har ret, når den hævder, at religion opstår som compensation? At vi først bliver religiøse, når vi *mangler* noget? At vi først begynder at bede til Gud, når flyveren er ved at falde ned? Ja, det er der måske en sandhed i. Men det behøver jo ikke betyde, at religion er en illusion. For det er måske først i afmagten, når alt det selvfølgelige falder fra hinanden, at vores øjne åbnes for det elementære – for det, der bærer os. I afmagten ser vi måske sandere og dybere om vores liv; at vi i vores liv er dybt afhængige af, at vi bliver båret. Og at vi – uanset, hvor stor overflod, vi lever i – har brug for noget at drikke – ikke kun til legeme, men også til sjæl.

Jesus Kristus er billedet på, at Gud ikke kun er den evige Gud, men at Han har gjort sig til et med mennesket, med alle vores vilkår og alle vores behov. Han kender vores tørst, ved, hvad vi har brug for – og bærer os med sin omsorg, sin barmhjertighed.

I gudstjenesten får vi hver gang mulighed for at gå en tur til brønden og drikke af den kilde, der strømmer med levende vand. I nadveren møder Gud os elementært – i brød og vin – for at vi af det måltid skal næres i troen på, at Gud kender vores behov og bærer os med sin omsorg. Nu og altid.

Amen

Peter Birch

Hellerup

Salmer:

8, 324, 596, 613, 441, 308